

« . . . διὰ τοῦ παρόντος σᾶς φανερόνομεν, ὅτι . . . μᾶς ἐφανέρωσεν ὅτι ὁ Ἀλῆ ἀγᾶς, πρόην βοϊβόδας, ἐχάλασεν τὴν διαθήκην τῆς Καλομοίρας τοῦ Κύζη καὶ ἐπῆρε τὸ κλεῖσμα εἰς τὴν Καρδαμύλα καὶ τὸ ἔδωσε τῆς θυγατρὸς τοῦ Δημήτρη Κύζη καὶ ἐπειδὴ εἶναι παράνομον νὰ χαλνοῦνται αἱ διαθήκαι καὶ περὶ πλέον οἱ βοϊβοδάδαι δὲν ἔχουν ἐξουσίαν νὰ κάμουν τέτοιαις ἀποφάσεις, λοιπὸν λαμβάνοντας τὸ παρὸν μας, ἡ διαθήκη τῆς Καλομοίρας νὰ ἔχη τὸ κῦρος της καὶ τὸ γράμμα ὁποῦ ἔδωσε περὶ τούτου ὁ βοϊβόδας . . . εὐθὺς νὰ τὸ πάρετε καὶ νὰ τὸ ξεσκίσετε. Ἄς ἔχομεν λοιπὸν τὴν περὶ τούτου ἀπόκρισιν . . . (ὕστερόγραφον) καὶ τοῦ χωρίου τὸ κλειδί, εὐθὺς νὰ τὸ πάρετε καὶ νὰ τὸ δώσετε καὶ αὐτὸ κατὰ τὴν διαθήκη ».

370

1754. Βεράτιον σ. Ὁσμάν Γ', ὑπὲρ πΚ. Κυρίλλου Ε', ἐν 76, σ. 76–86. Ἐπίσης ἐν χφ. 66 (σ. 218–222) Βιβλιοθήκης Βουλῆς.

« . . . Οἱ ἀρχιερεῖς διὰ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια τῶν μητροπόλεων τους, χωρὶς βασιλικὸν ὄρισμόν, νὰ μὴ ζημιώνονται ἀπὸ τοὺς δυνάστας . . . ἀλλὰ νὰ τὰ ὀρίζωσι, κατὰ τὰς παλαιὰς συνθήκας, κατὰ τὴν ἀνέκαθεν συνήθειαν . . . (ὁ πατριάρχης) νὰ μὴ ἐνοχλῇται ἐπ' ὀνόματι ἐξόδων πόρτας καὶ ἀβαγετίων, ἀλλὰ νὰ πληρώνη μόνον τὰ συνήθη τῶν καλεμιῶν, καὶ νὰ μὴν ἀπαιτῇται ἀπὸ λόγου του περισσότερόν τι τῆς παλαιᾶς συνηθείας· οὔτε νὰ ἐνοχλῇται ἀπὸ τινα εἰς τὴν διοίκησίν του καὶ νὰ ἐπηρεάζεται, ἐναντίον τῶν συνθηκῶν τοῦ μπερατίου.

Τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια, ὁποῦ παλαιόθεν ἐξουσιάζουν, χωρὶς ὄρισμόν νὰ μὴν τὰ πέρνη τινὰς ἀπὸ τὰς χεῖράς τους, οὔτε νὰ πειράζονται εἰς τὰ μερεμέτια, ὁποῦ ἀκολουθοῦν εἰς αὐτά, κατὰ τὴν παλαιάν τους θέσιν, μὲ ἄδειαν τῆς κρίσεως.

Εἰς τὰ κατὰ τοὺς νόμους τους συνοικέσια καὶ τὰ διαζύγια νὰ μὴν ἀνακατώνεται ἄλλος τινάς, παρὰ ὁ πατριάρχης, καὶ ὅσοι διορισθοῦν παρ' αὐτοῦ ἐπίτροποι μὲ βασιλικὸν ὄρισμόν καὶ γράμμα του.

Ὅτι ἀφήσουν μὲ διαθήκην τους, κατὰ τοὺς νόμους τους οἱ ἐπίσκοποι, ἱερεῖς, μοναχοί, καὶ καλογραῖαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ εἰς τὸν πατριάρχην, νὰ ἔχη τὸ κῦρος, καὶ κατὰ τοὺς κανόνας καὶ τοὺς νόμους τους νὰ κρίνονται μὲ ρωμαίους μάρτυρας.

Ὅταν ἀκολουθήσουν σφάλματα, ἀποβλέποντα εἰς τὴν θρησκείαν τους, ἀπὸ τοὺς ὑποκειμένους τῷ πατριάρχῃ ἀρχιερεῖς, ἐπισκόπους, ἡγουμένους, ἱερεῖς, καλογραῖας καὶ ἄλλους μοναχοὺς καὶ παιδευθοῦν κατὰ τοὺς νόμους τους, νὰ μὴν ἀνακατώνεται τινάς.

Οἱ ἱερεῖς καὶ ἐπίτροποί του, ὁποῦ στεφανώσουν χωρὶς τὴν εἶδησιν τοῦ πατριάρχου, νὰ παιδεύονται μὲ τὴν κρίσιν. Αἱ ὑποθέσεις του, ὁποῦ ἀποβλέπουν εἰς τὴν κρίσιν, νὰ θεωροῦνται εἰς τὸ βασιλικὸν διβάνι.

Εἰς τὰς ἀλλαγὰς τῶν ἱερέων, νὰ μὴν ἀνακατώνεται τινάς ἀπὸ τοὺς ἔξω . . . Τὸ κατ' ἔτος ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς διδόμενον μισθὸν, καὶ τὰ συνήθη δοσίματα ζητειῶν, πανηγύρεων, συνοικεσίων, μοναστηρίων καὶ ἄλλα εἰσοδήματα τοῦ πατριάρχου, κατὰ τὴν ἀνέκαθεν συνήθειαν καὶ τὴν περίληψιν τοῦ μπερατίου του ἀδιστάκτως νὰ τὰ πληρώνουν . . .

Ἀπὸ δεκαπέντε ἀνθρώπους του, ὁποῦ μεταχειρίζεται ὁ πατριάρχης εἰς δούλευσιν καπι-κεχαγιαλικίον, νὰ μὴ ζητῇται χαράτζι, ἀβαρίζι, ἢ ἄλλο τι δόσιμον. Καθ' ὃν τρόπον ἐξουσιάζουν οἱ πρὸ αὐτοῦ τοὺς κήπους, τὰ τζιφλίκια, καὶ τζαγίρια τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ τὰς πανηγύρεις, μοναστήρια, ἀγιάσματα, μύλους, ὀσπήτια, ἐργαστήρια καὶ ἄλλα πράγματα καὶ

ζῶα ἀφιερωμένα εἰς τὰς ἐκκλησίας, οὕτω καὶ ὁ διαληφθεὶς πατριάρχης Κύριλλος νὰ τὰ ἐξουσιάζῃ.

Ἀνίσως τινάς, πέρωντας ἄρξι ἀπὸ πασάδες ἢ καδήδες, διὰ ἐξωσμὸν καὶ ἐξορίαν, ἢ διὰ κακὸν τινὸς τῶν ὑποκειμένων τῷ πατριάρχει ἀρχιερέων καὶ ἡγουμένων, ἔλθῃ καὶ προσκλαυθῇ, ὅσον νὰ μὴ φανερωθῇ ἡ ἀλήθεια, τὸ τοιοῦτον ἄρξι νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κῦρος, καὶ ἀνίσως οἴωδῆποτε τρόπῳ μὲ πρῶτιστον, ἢ κατοπινὸν ἔτος, δι' αὐτὸ τοῦτο δοθῇ ὁρισμός, νὰ εἶναι ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος καὶ νὰ μὴν ἐνεργῇται εἰς τὸν τόπον.

Ἐκεῖνο ὅπου τινὲς τῶν χριστιανῶν διορίσουν ἐπὶ ζωῆς τους μὲ διαθήκην διὰ τὸν πατριάρχην, μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους, μετὰ τὸν θάνατον τους, νὰ πέρνεται μὲ τὴν κρίσιν ἀπὸ τοὺς κληρονόμους τους, καὶ πρὸς τούτοις ὡς παρρησίας καὶ προθέσεις τόσον ἀνδρῶν, ὅσον καὶ γυναικῶν, νὰ πληρώνεται τὸ κατ' ἔτος διδόμενον μισθὸν ἀπὸ τε τοὺς μητροπολίτας, ὅπου εὐρίσκονται εἰς τὴν . . . ἐπικράτειαν καὶ ὑπόκεινται εἰς τὸν πατριάρχην καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπισκόπους, ἱερεῖς καὶ λαϊκοὺς. Ὅμοίως δὲ καὶ τὸ ζαράρι κασαμπιγιέ, καὶ ἡ ζητεία καὶ ἐλεημοσύνη, καὶ τὰ ἄσπρα ὅπου συνηθίζονται νὰ δίδονται διὰ τὰ ἀγιάσματα, πανηγύρεις, πρῶτα, δεύτερα καὶ τρίτα συνοικέσια, καὶ ἀκολούθως ἀπὸ κάθε ἱερέως πρὸς ἓν φλωρίον διὰ τὸν πατριάρχην καὶ ἀπὸ ἄλλα τόσα διὰ τὸν μητροπολίτην ἢ ἡγούμενον . . . Κάμνωντας συνοικέσια, καὶ διαζύγια, ἢ εἰρηνοποιῶντας καὶ συμβιβάζοντας μὲ τὴν θέλησίν τους δύο μεταξὺ τους διαφερομένους χριστιανούς, ὁ πατριάρχης καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ μὲ μπεράτι ἀποκατασταθέντες ἀρχιερεῖς καὶ ἐπίσκοποι, καὶ κατὰ τὴν θρησκείαν τους, χρείας καλούσης, βάλλοντές τους εἰς ὄρκον, καὶ ἀφορίζοντές τους εἰς τὰς ἐκκλησίας τους, νὰ μὴ πειράζονται καὶ ζημιώνονται, ἐναντίον τῆς παλαιᾶς συνηθείας. Καὶ χωρὶς εἶδῃσιν καὶ ἄδειαν τοῦ πατριάρχου, τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν ἐπιτρόπων τους, οἱ ὑποκείμενοι αὐτοῖς ἱερεῖς νὰ μὴ συνάπτωσιν εἰς γάμους μὴ συγκεχωρημένους. Καὶ μίαν φορὰν ὅπου τετραγαμίαι, τὰ διαζύγια καὶ τὸ ἐν ταῦτῳ δυσὶ γυναιξὶ συζεύγνυσθαι εἶναι ἀπὸ τοὺς νόμους τους ἐμποδισμένα, νὰ μὴ τους δίδεται εἰς αὐτὰ ἄδεια, καὶ οἱ μὴ πειθόμενοι νὰ παιδεύονται.

Ὅταν περιλαμβάνῃ ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς διὰ τὸ μισθὸν τὰ ἄσπρα, τὰ πράγματα, τὴν περιουσίαν, τὰ ἄλογα, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν τελευτώντων ἀρχιερέων, ἐπισκόπων, ἱερέων, ἱερομονάχων καὶ καλογραίων, τὸ παγτουλμάλι, οἱ κασάμιδες, μοντεβελίδες, βοῖβοδάδες, σουμπασιάδες καὶ οἱ ἄνθρωποι τους, διῃσχυριζόμενοι, ὅτι τάχα τὰ κατάστιχα τοῦ παγτουλμαλίου καὶ τὰ βασιλικά περιέχουν δι' αὐτὰ εἰσοδήματα διὰ λόγον τους, νὰ μὴν ἀνακατώνονται καὶ τοὺς ἐνοχλοῦν. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς καὶ ἰσχύοντας, νὰ μὴ βιάζονται τοὺς ἱερεῖς εἰς τὸ νὰ στεφανώσουν τὸν Δ. μὲ τὴν Α., ἐναντίον τοῦ νόμου τους, οὔτε νὰ πειράζονται τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς, λέγοντες νὰ ἐξώσουν τὸν Α. ἱερέα καὶ νὰ δώσουν τὴν ἐκκλησίαν εἰς ἄλλον· οὔτε νὰ ἀνακατώνονται εἰς τοὺς ἀφορισμούς, ὅπου στέλλονται διὰ παιδείαν τῶν ἀτακτούντων. Καὶ ὄντος ἐναντίον εἰς τοὺς νόμους τους, τὸ νὰ ἐκκλησιάζονται οἱ παρανόμως γεγαμηκότες, τοὺς τοιούτους, τελευτήσαντας, οἱ κῆριταί, ναῖπιδες καὶ λοιποὶ ἐξουσιασταὶ καὶ ἰσχύοντες νὰ μὴ βιάζωσι τοὺς ἱερεῖς εἰς τὸ νὰ τοὺς σηκώνουν . . . Τὸ τριτημόριον τῆς περιουσίας τους, ὅπου τινὲς τῶν χριστιανῶν ἀφῆσαν μὲ διαθήκην τους εἰς ἐκκλησίας, μοναστήρια, πατριάρχην, μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους, νὰ πέρνουν μὲ τὴν κρίσιν ἀπὸ τοὺς κληρονόμους τους.

Ὅταν ἡ κρίσις αποφασίσῃ, νὰ κρατηθῇ τις τῶν ἱερέων, ἱερομονάχων καὶ καλογραίων, νὰ τοὺς κρατῇ ὁ πατριάρχης. . . .

...Νὰ μὴ γίνεταί εἰς τὸ ἐξῆς ἐξωσμός πατριάρχου χωρὶς σφάλμα καὶ μὲ ὑπεράσπισιν. Τῶν πατριαρχῶν τὰ ἄρζια νὰ ἔχουν τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κῦρος. Ὅ,τι κάμουν ἄρζι καὶ φανερώσουν, ἀποβλέπον εἰς τὴν θρησκείαν τους, νὰ εἰσακούωνται. Οἱ ζητοῦντες πατριαρχεῖον, ἂν προβάλλουν προσθήκην εἰς τὸ μισθόν, νὰ μὴν εἰσακούωνται.

Κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ βασιλικοῦ μας ὁρισμοῦ, ὅπου περιέχεται εἰς τοὺς κώδικας, οἱ πατριάρχαι νὰ εἶναι εἰς τὰς ὑποθέσεις τους κύριοι καὶ αὐτοδέσποτοι...

Χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀρχιερέων, μὲ βίαν γιасаκτζῆς νὰ μὴ γίνεταί. Καί, κοντολογῆς, κατὰ τὸν τρόπον, ὅπου ὥρισαν καὶ ἐξουσίασαν οἱ πρὸ τούτου πατριάρχαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ πόλεων, οὕτω καὶ ὁ διαληφθεὶς πατριάρχης Κύριλλος (οὗ τὸ τέλος εἶη ἀγαθόν) νὰ ὁρίζῃ καὶ νὰ ἐξουσιάζῃ, χωρὶς νὰ τὸν πειράζῃ καὶ νὰ τὸν ἐνοχλῇ οἰωδῆποτε τρόπῳ ὁ ἐξωσθεὶς πατριάρχης, ἢ ἄλλος τις».

371

1754–1755. Φιρμάνιον σ. Ὁσμὰν Γ',

ἀπαγορεύον εἰς καθολικοὺς καὶ ξένους τὸν προσηλυτισμὸν τῶν ραγιαδῶν Χριστιανῶν, ἐπὶ βαρυτάταις ποιναῖς, μνημ. ἐν 450, σ. 42.

372

1755. Φιρμάνιον σ. Ὁσμὰν Γ',

περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ ἐκτάκτων φόρων τῶν Δωδεκανησίων, ἐν 179, σ. 432–434 καὶ ἐν 370, σ. 335–337.

373

1755. Βεράτιον σ. Ὁσμὰν Γ', ὑπὲρ μ. Χίου Διονυσίου, ἐν 10, σ. 149–154.

...Οὐδεὶς ἀναμιγνέσθω εἰς τὰς ἀδείας τοῦ Ἱεροδικείου γενησομένης ἐπισκευᾶς αὐτῶν (ἐκκλησιῶν καὶ μονῶν) κατὰ τὸ ἀρχικὸν αὐτῶν σχέδιον.

Οὐδεὶς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἔχων βονγιουρουλτί ἀδικεῖτω τὰς ἐκκλησίας καὶ μονὰς ἀπαιτῶν νὰ διατρέφεταί ἐν αὐταῖς.

Ἐκτὸς τοῦ μητροπολίτου, ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διορισθέντος ἐπιτρόπου, οὐδεὶς ἀναμιγνέσθω, ὡςάκις χριστιανός τις ἤθελε συνάψῃ ἢ διαλύσῃ γάμον.

Ἐστὼ ἔγκυρον πᾶν ὅ,τι οἱ ἀποβιοῦντες κληρικοὶ καὶ οἱ ὑποτελεῖς γραῖκοι ἤθελον διαθέσει, κατὰ τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν θέσμια ὑπὲρ τοῦ πατριάρχου, τοῦ μητροπολίτου, ἢ ἐπισκόπου αὐτῶν, ἀκουομένων πρὸς τοῦτο γραικῶν μαρτύρων ἐν τῷ Ἱεροδικείῳ.

Οὐδεὶς ἐμποδιζέτω τὸν μητροπολίτην, οὐδὲ ἀναμιγνέσθω, ὡςάκις πρόκειται νὰ τιμωρηθῶσι, κατὰ τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν θέσμια, οἱ περιπεσόντες εἰς θρησκευτικὸν παράπτωμα ἐπίσκοποι, μοναχοί, ἱερεῖς, καλογραῖαι, καὶ ἡγούμενοι τῆς ἐπαρχίας του.

Ὅσοι τῶν ἱερέων ἤθελον εὐλογῇσαι γάμον μὴ ἐπιτρεπόμενον κατὰ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ, ἄνευ ἀδείας τοῦ μητροπολίτου, θέλουσι τιμωρεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ. Πᾶσα ἀγωγή κατὰ τοῦ μητροπολίτου ἢ τῶν ἐπιτρόπων καὶ ἀνθρώπων αὐτοῦ, ἢ τῶν ἐπισκόπων αὐτοῦ, ἀφορῶσα τὸ Ἱερόν Δίκαιον, ...θέλει παραπέμπεσθαι εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως ἐκδικασθῇ ἐν τῷ... Διβανίῳ...

